

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobkyně: **S. B. U. s. r. o., IČO X**
sídlem S. n. 331, X H.
zastoupená advokátem Mgr. Ondřejem Vaňkem
sídlem Riegrova 379/18, 779 00 Olomouc

proti
žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem tř. Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 4. 2020, č. j. X, ve věci přestupku

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 4. 2020, č. j. X, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je **povinen** uhradit žalobkyni k rukám advokáta Mgr. Ondřeje Vaňka náhradu nákladů řízení ve výši 28 570 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. V posuzované věci byl především spor o to, jestli správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, než obvinil z přestupku žalobkyni coby provozovatelku vozidla.
2. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Valašské Meziříčí (dále jen „městský úřad“) ze dne 4. 2. 2020, č. j. X. Městský úřad tímto rozhodnutím uznal žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „ZSP“).

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. A. V.

3. Žalobkyně se měla dopustit přestupku podle § 10 odst. 3 ZSP tím, že nezajistila, aby při užití vozidla Audi, RZ X (dále jen „vozidlo“), v provozu na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče (dále jen „řidič“) a pravidla provozu na pozemních komunikacích, neboť dne 12. 7. 2019 v 16.54 h na ulici Vsetínská v obci Valašské Meziříčí poblíž proluky na ulici Příční blíže nezjištěný řidič řídil vozidlo ve směru jízdy k obci Vsetín rychlostí nejméně 73 km/h a překročil tím nejvyšší dovolenou rychlost 50 km/h o 23 km/h (po odečtu odchylky 3 km/h). Tím se řidič dopustil přestupku podle § 18 odst. 4 ZSP. Městský úřad žalobkyni uložil pokutu 3 200 Kč.
4. **Žalovaný v napadeném rozhodnutí** uvedl, že žalobkyně na výzvu městského úřadu sdělila, že v době spáchání přestupku měl vozidlo v užívání pan V. Z. Žalovaná ke sporným otázkám uvážila, že V. Z. je mu z úřední činnosti znám jako pokoutní zmocněnec, který stojí v pozadí za obviněnými, ač je ve správním řízení nezastupuje (např. ve věcech sp. zn. X, X). Tvzení žalobkyně, že vozidlo v době spáchání přestupku řídil V. Z., je nevěrohodné tím spíše, že žalobkyně ani označený řidič neuvedli žádné okolnosti, za kterých měl vozidlo řídit. Kromě toho jsou žalovanému známy další případy, kdy V. Z. prohlásil, že byl v době spáchání přestupku řidičem vozidla žalobkyně, ke které nemá žádný bližší vztah (sp. zn. X, X). Do této koncepce zapadá i to, že V. Z. městskému úřadu poradil, aby ho předvolal k podání vysvětlení, kde by sdělil, proč se o přestupek nejedná. Na ústní jednání však není právní nárok. Přestupkové řízení ovládá zásada písemnosti. Písemné vyjádření je rychlejší a hospodárnější. V daném případě je již z písemného vysvětlení V. Z. zřejmé, že se necítí být pachatelem přestupku.
5. K odvolací námitce o nařízení ústního jednání na žádost žalobkyně žalovaný shrnul, že ke zjištění skutkového stavu byly dostatečné písemné podklady ve spise a žalobkyně v odvolání neuvedla, jaké zásadní skutečnosti či důkazy chtěla na případném ústním jednání přednést. Městský úřad by byl povinen ústní jednání nařídit pouze tehdy, pokud by to bylo nezbytné k uplatnění práv žalobkyně. Přestupkové řízení je ovládáno zásadou nevěřejnosti a písemnosti. Právo na vyjádření žalobkyně může realizovat i písemně.
6. **Žalobkyně v žalobě** namítala porušení § 125f odst. 5 písm. a) ZSP, protože městský úřad neučinil nezbytné kroky ke zjištění řidiče. Žalobkyně k výzvě městského úřadu ke sdělení řidiče vozidla v době přestupku vysvětlila, že řidičem byl V. Z., nar. X, který na výzvu městského úřadu ke sdělení skutečností potřebných k určení totožnosti řidiče písemně městskému úřadu sdělil, že by měl být předvolán k vysvětlení, při kterém uvede, proč se přestupku nedopustil. Na to městský úřad věc přestupku řidiče odložil a zahájil řízení vůči žalobkyni. Tento postup byl nezákonný, neboť V. Z. měl zájem podat vysvětlení a existovala nezanedbatelná pravděpodobnost, že byl řidičem v době spáchání přestupku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu – dále jen „NSS“ – č. j. 9 As 260/2018-21). V. Z. nemohl podat vysvětlení písemně. Podání vysvětlení je ústním a osobním úkonem podle § 137 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „správní řád“), což lze dovodit z odkazu na ustanovení o předvolání a předvedení. Podle NSS je předvedení jednou z možností, jak dosáhnout zjištění řidiče vozidla. Podle žalobkyně se § 10 odst. 4 ZSP týká jen sdělení totožnosti řidiče, nikoli doznání.
7. Žalobkyně požadovala nařízení ústního jednání ve věci a městský úřad ho nenařídil. O žádosti rozhodl až po vydání rozhodnutí o přestupku. Tento postup byl nezákonný a zkrátil žalobkyni na procesních právech. Žalobkyně hodlala na rozhodnutí reagovat,

seznámit se proto se spisem a uplatnit námitky. Žalobkyně navrhla k osvědčení pozdějšího vydání rozhodnutí o nenařízení ústního jednání důkaz obávkami datových zpráv.

8. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** upřesnil, že žalobkyně na výzvu městského úřadu řidiče vozidla výslovně neoznačila, ale sdělila, že vozidlo měl v užívání V. Z. a uvedla jeho kontaktní údaje. Městský úřad ho vyzval, aby sdělil totožnost řidiče vozidla v době spáchání přestupku a poučil ho, jaké údaje od něj vyžaduje. To V. Z. neučinil. Napsal, že má zájem se ve věci vyjádřit a poradil městskému úřadu, aby nařídil ústní jednání. Z podání V. Z. nevyplývá, že byl řidičem vozidla v době spáchání přestupku. Naopak jeho podání nese známky taktizování. Městský úřad mu zaslal výzvu ke sdělení k totožnosti řidiče vozidla. Další výzva panu V. Z. k podání vysvětlení by byla nadbytečná. Naopak výzva městského úřadu byla pro V. Z. příznivější, neboť s ignorováním této výzvy se nepojila hrozba pořádkové pokuty, kterou je možné uložit v případě neuposlechnutí výzvy k podání vysvětlení. Navíc městský úřad dal panu V. Z. na výběr, jestli poskytne údaje osobně, elektronicky nebo písemně. Byl to sám V. Z., kdo se nedostavil k ústnímu podání vysvětlení a odůvodnění, proč se nejednalo o přestupek. Nic mu nebránilo v tom, aby se dostavil k městskému úřadu i v jiný termín a vysvětlení podal. Namísto toho si začal s městským úřadem dopisovat. Pokud měl relevantní informace, nic mu nebránilo, aby si sám zvolil způsob jejich sdělení. Z podaného písemného vysvětlení se podává, že V. Z. žádné relevantní informace k věci neměl. Jeho předvedení či uložení pořádkové pokuty by se minulo účinkem. V. Z. ani neodůvodnil, proč je nezbytné pouze podání ústního vysvětlení. V posuzované věci šlo o přestupek spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti, kdy snímek z rychloměru osvědčuje, že měření proběhlo správně. Tvrzení V. Z., že se o přestupek nejednalo, by mohlo být prokázáno jen za zcela výjimečných okolností, které by zpravidla naplnily intenzitu krajní nouze. Jeho tvrzení však nebylo zasazeno do žádného konkrétního příběhu. On ani žalobkyně nepředložili žádný důkaz, který by zpochybňoval zjištěný skutkový stav. Námitka byla pouze formálního rázu. Okolnosti věci neobsahují žádné podezření, které by bylo třeba vyvrátit svědeckou výpovědí V. Z. Osoba V. Z. je žalovanému známa z věcí sp. zn. X a X, kde zastupoval zaměstnance žalobkyně. V řízeních u žalovaného sp. zn. X a X byl pan V. Z. přímo obviněným a prezentoval se jako zaměstnanec žalobkyně. V těchto řízeních šlo rovněž o překročení nejvyšší dovolené rychlosti a provozovatelka vozidla označila žalobkyni jako nájemce vozidla a ta vždy sdělila, že nyní vozidlo řídil V. Z. Je s podivem, že žalobkyně neodkázala na knihu jízd. Rovněž reakce V. Z. byla jiná, protože odpověděl v obou citovaných případech, že byl řidičem vozidla. Z toho vyplývá, že pokud by chtěl sdělit městskému úřadu, že byl řidičem, učinil by tak. Žalobkyně ani V. Z. nevysvětlili, proč v tomto případě postupovali odlišně.
9. Posuzovaná věc se liší od věci uváděné žalobkyní v žalobě (rozsudek NSS č. j. 9 As 260/2018-21), kde provozovatel vozidla sdělil totožnost řidiče vozidla, se kterým bylo možné zahájit řízení o přestupku řidiče.
10. K námitce o nenařízení ústního jednání na žádost žalobkyně žalovaná poukázala na to, že ze správního spisu je zřejmý postup, kdy se městský úřad nejprve zabýval uvedeným návrhem. Ten byl zcela neodůvodněný, nebylo z něj patrné, co by ústní jednání přineslo nového či jak lépe by ochránilo práva žalobkyně. Usnesení o zamítnutí návrhu je datováno 3. 2. 2020 a vypraveno 4. 2. 2020. Následně městský úřad 4. 2. 2020 vypracoval rozhodnutí o přestupku, kde citované usnesení zmiňuje, a obě rozhodnutí 4. 2. 2020 odeslal. Žalobkyně se mohla proti usnesení bránit v odvolání, ale neučinila tak. Povinnost tvrzení a

povinnost důkazní ohledně nezbytnosti nařízení ústního jednání v daném případě měla žalobkyně. Správní orgány nemohly její důvody domýšlet. Správní orgán není povinen nařizovat ústní jednání vždy, když o to účastník řízení požádá, ale podle § 80 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „ZOP“) jen tehdy, když je to nezbytné k uplatnění práv obviněného.

11. **Žalobkyně v replice** namítala, že městský úřad asi za půl roku kontaktoval žalobkyni jedenkrát a označeného řidiče také jedenkrát, takže nepostupoval kvapně. Žalobkyně nezná důvody V. Z. k žádosti o nařízení ústního jednání, ale vymezila se proti jeho osočování a doložila přehled zaměstnanců od Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava-město (dále jen „OSSZ“), mezi nimiž je V. Z. uveden. Závěr o taktizování a obstrukčním jednání V. Z. nemá oporu ve spise ani v judikatuře. Šlo o jeho první omluvu. Městský úřad ho nemohl postihnout pokutou za nepodání vysvětlení. Pokud označený řidič na výzvu nereaguje, tím spíše má správní orgán povinnost pátrat dál po skutečném řidiči, pokud reaguje a má zájem se vyjádřit. Stěží se mohl vypravit bez předchozí domluvy na městský úřad a spoléhat se na to, že oprávněnou úřední osobu najde a ta bude mít na ústní jednání čas. Z písemného vyjádření V. Z. nevyplývá, že žádné relevantní informace neměl. Ústní podání vysvětlení je jediným vynutitelným způsobem, proto ho měl žalovaný předvolat. Žalovaný spekuluje, pokud uvádí, že rychlost musela být změřena správně. Takový závěr je v rozporu s poznatky přírodních věd. Každý přístroj může selhat, stejně jako člověk. Žalobkyně nemohla předložit důkaz, jakou rychlostí V. Z. jel, protože to neví. Není to pro ni ani relevantní. Žalobkyně nenamítá, že V. Z. se přestupku nemohl dopustit, ale nesouhlasí s tím, že má být za tento skutek postižena ona. Správní orgány nedovolily V. Z., aby předložil důkazy o tom, že k přestupku nedošlo a žalobkyně takový důkaz nemá. Žalovaný nemohl hodnotit výpověď svědka, kterou neprovedl. Pouze spekuloval, že výpověď V. Z. by nevedla ke zjištění řidiče. Sám žalovaný uznal, že V. Z. se v jiných věcech vyjadřoval a označil se za řidiče. Podle žalobkyně zřejmě měl svůj záměr, proč podat vysvětlení ústně. Nelze tyto věci srovnávat. Pokud žalovaný odkazuje na nepředloženou knihu jízd, mohl si ji obstarat sám. To neučinil. Podle žalobkyně není na věc přílehlavý rozsudek NSS č. j. 10 As 315/2018-32, protože žalobkyně uvedla správné údaje pana V. Z. a ten nijak obstrukčně nepostupoval v této ani v jiných věcech.
12. Žalobkyně nemohla doplnit odvolání o to, jak byla nenařízením jednání zkrácena na svých právech, protože byla zasažena pandemií, a především se snažila zachránit své podnikání poškozené prvním lockdownem a uzavřením státních hranic. Většina zaměstnanců žalobkyně pochází ze zemí mimo EU, jak prokazuje přiložený seznam zaměstnanců od OSSZ. Žalovaný nesprávně uvedl, že žalobkyně se proti usnesení o zamítnutí návrhu na ústní jednání neodvolala. Žalovaný odvolání zamítl 23. 6. 2020. Žalovaný uznal pochybení městského úřadu spočívající v tom, že nenařídil ústní jednání, přesto postup uznal jako zákonný. To znamená přesun celého řízení do odvolací fáze a porušení zásady dvojinstančnosti. Odkaz na rozsudek NSS č. j. 10 As 36/2019-33 je nepřipadný, neboť žalobkyně neuvedla celou argumentaci až v žalobě, naopak odvolací námitky se shodují v jádru se žalobními. Ústní jednání bylo těžištěm přestupkového řízení a bylo žalobkyni odepřeno.
13. **Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel

ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

14. Soud ve věci již rozhodl rozsudkem č. j. 72 A 2/2021-49, který zrušil NSS rozsudkem č. j. 4 As 170/2022-39 a uložil krajskému soudu, aby se v dalším řízení zabýval otázkou, zda magistrát učinil nezbytné kroky ke zjištění řidiče vozidla a dále, jestli šlo o případ, který prokazatelně naplňuje znaky obstrukčního jednání ze strany provozovatele vozidla a/nebo zneužití práva.
15. Soud si vyžádal správní spisy, na které žalovaný odkazoval ve vyjádření k žalobě. **Žalovaný** tyto spisy zaslal (s výjimkou prvního případu, kde měl k dispozici z důvodu ztráty spisu jen část listin) a poskytl **vyjádření ze dne 22. 6. 2023**, podle kterého v případě přestupku s vozidlem provozovatele R. – L. s. r. o. a žalobkyní jako nájemcem pan V. Z. potvrdil, že byl řidičem, ale proti příkazu podal odpor a následně se odvolal i proti usnesení o zastavení řízení s jeho osobou. Odvolal se i proti rozhodnutí o vině. Žalovaný usnesení o zastavení řízení zrušil, protože neproběhlo dokazování a je třeba nařídit ústní jednání. Poté V. Z. namítl podjatost oprávněné úřední osoby a starosty. Městský úřad uznal V. Z. vinným a k jeho odvolání žalovaný rozhodnutí městského úřadu o přestupku zrušil a řízení zastavil. Žalovaný dovodil, že je evidentní, že kroky V. Z. měly obstrukční charakter. Jejich účelem bylo nejen zbavit se viny za projednávaný přestupek, ale také protahovat řízení s ním jako označeným řidičem tak, aby nebylo možno zahájit řízení s provozovatelem vozidla. Jedná se tedy o stejný koncept, jaký byl zvolen i v nyní projednávané věci.
16. V případě druhého přestupku byl provozovatel vozidla R. – L. s. r. o. a nájemcem žalobkyně, která označila za řidiče D. S. Proti příkazu podal opožděný odpor V. Z., zmocněnec D. S., a požádal o prominutí zmeškání úkonu. Městský úřad postoupil toto podání žalovanému jako podnět k přezkumu. Žalovaný věc vrátil městskému úřadu k rozhodnutí o žádosti o prominutí zmeškání úkonu. Městský úřad této žádosti nevyhověl. V. Z. jako zmocněnec D. S. podal proti usnesení odvolání. Žalovaný usnesení zrušil a věc vrátil městskému úřadu k novému projednání. V. Z. jako zmocněnec navrhl nařízení ústního jednání a městský úřad návrh zamítl a opětovně zamítl žádost o prominutí zmeškání úkonu. V. Z. se proti oběma usnesením odvolal a vyjádřil se i k podnětu přezkumu opožděného odporu.
17. V případě třetího přestupku byl obviněným M. K., který udělil plnou moc k zastupování společnosti F. C. s. r. o. a ta pověřila k jednání V. Z. Žalovaný projednával odvolání proti rozhodnutí, kterým byl M. K. uznán vinným.
18. Žalovaný ve vyjádření uzavřel, že je zřejmé, že V. Z. není pouhým zaměstnancem žalobkyně, ať již skutečným či pouze tvrzeným, ale patří do skupiny osob aktivně spolupracujících se společností F. C., s. r. o., která je známá svými obstrukčními praktikami. Tato společnost, jak NSS vyslovil v rozsudku č. j. 6 As 73/2016-40 nebo č. j. 4 As 199/2017-32, „poskytuje své služby v rámci tzv. pojištění proti pokutám za dopravní přestupky, jak plyne už z názvu obsahu webové stránky provozované na jí drženém doménovém jméně nechcipoctu.cz“.
19. **Žalobkyně** v písemném **vyjádření ze dne 23. 8. 2023** potvrdila, že zmocněnec správnímu orgánu řízení neulehčoval, ale současně dodala, že není povinností obviněného správnímu orgánu pomáhat, když správní orgány neovládají právní předpisy v kvalitě dostatečné pro vydání zákonného rozhodnutí. Zmocněnec se snažil zbavit viny v přestupkovém řízení za využití neschopnosti správních orgánů, která nebyla vyvolána jednáním obviněného.

Odvolávání se proti zjevně nezákonným rozhodnutím nelze považovat za obstrukci. Délka řízení byla způsobena průtahy orgánu prvního stupně, který nedodržoval lhůty pro vydání rozhodnutí podle správního řádu. Ztráta správního spisu nesvědčí o valné kvalitě výkonu veřejné správy u městského úřadu.

20. V případě druhého přestupku žalobkyně neviděla jakékoliv jednání, které by mělo mít obstrukční charakter. Celé řízení se týkalo pouze opožděného odporu a žádosti o prominutí zmeškání úkonu, které nakonec městský úřad a žalovaný nevyhověly. D. S. byl ode dne 6. 4. 2018 zaměstnancem žalobkyně, což prokazuje předložený výpis okresní správy sociálního zabezpečení. Žalobkyně byla nájemcem vozidla, a proto nemůže být překvapivé ani neobvyklé, že ve věci figuruje i V. Z., který zastupoval pana S.
21. V případě třetího přestupku žalovaný netvrdil, že by se V. Z. ani společnost F. C., s. r. o. měli dopustit nějakého obstrukčního jednání. Podle spisu V. Z. vznášel námitky proti správnosti měření rychlosti a oprávnění obecní policie rychlost měřit. Městský úřad a žalovaný shledaly tyto námitky jako nedůvodné. Samotnou skutečnost, že V. Z. spolupracoval se společností F. C., s. r. o. nelze použít jako závěr proto, že při řízení vystupuje obstrukčně. Například v tomto řízení k žádným obstrukcím nedocházelo. Žalobkyně shrnula, že ze spisů doložených žalovaným lze dovodit nejvýše to, že V. Z. čas od času figuruje v přestupkových řízeních v pozici zástupce či obviněného, avšak v žádném z těchto řízení se nedopustil obstrukčních praktik. Jeho největším prohřeškem je, že využíval procesních práv účastníka řízení ve svůj prospěch. Toto zákonné právo mu nelze přičítat k tíži, neboť žádný obviněný nemůže být nucen spolupracovat se správním orgánem za účelem svého potrestání. I kdyby nějaké z jednání V. Z. soud považoval za obstrukční, tak v souladu s pokyny v bodě 26 rozsudku NSS vydaného v nyní projednávané věci lze přihlížet pouze k těm jednáním, ke kterým došlo do odložení přestupku řidiče vozidla. Pouze toto jednání mohl mít městský úřad v patrnosti při svém rozhodování. Pokud V. Z. figuruje v řízeních, které souvisí s vozidly, která užívá jeho zaměstnavatel, tuto skutečnost lze považovat za zcela obvyklou. Žalobkyně odkázala na zrušující rozsudek NSS a to, že městský úřad by nebyl povinen postupovat podle citované judikatury jen v případě, kdyby se V. Z. v minulosti dopouštěl častého obstrukčního jednání v řízeních o dopravních přestupcích. Podle žalobkyně minulé obstrukční jednání V. Z. nebylo prokázáno, natož aby šlo o jednání časté. Z důkazů, které jsou obsahem spisu, tento závěr učinit nelze.
22. Soud **při jednání** provedl dokazování seznamem zaměstnanců žalobkyně, vyhotoveným Okresní správou sociálního zabezpečení Ostrava-město ke dni 24. 6. 2020 se jménem V. Z., doručeným soudu dne 24. 3. 2021, a stejným seznamem se jménem D. S., doručeným soudu dne 23. 8. 2023, správními spisy žalovaného sp. zn. X (V. Z. – podjatost), sp. zn. X (M. K., zmocněnec V. Z. za F. C., s. r. o.) a sp. zn. X (S. D., zmocněnec V. Z.) a s tím souvisejícími doloženými správními spisy Městských úřadů Valašské Meziříčí a Uherské Hradiště.
23. Zástupce žalobkyně při jednání soudu ve stručnosti k dokazování upozornil, že podle NSS by se muselo prokázat, že V. Z. činil často obstrukční kroky, ale to doložené správní spisy neprokazují. V prvním spisu (týkajícím se také žalobkyně) některým podáním správní orgány žalobkyně vyhověly a v době vydání nyní napadeného rozhodnutí žalovaný ani neměl všechny informace k dispozici. Ve druhém spise (pan D. S.) problém již nebyl řešitelný, šlo o prominutí zmeškání lhůty. Ve třetím spise (M. K.) nakonec bylo vydáno rozhodnutí o přestupku a zmocněnec V. Z. dával pouze námitky k měření rychlosti a nečinil obstrukce. V souhrnu tyto důkazy neprokazují obstrukční jednání V. Z.

24. Zástupkyně žalovaného odkázala na prvně jmenovaný spis, kdy stejná žalobkyně použila stejnou taktiku jako nyní a označila za řidiče V. Z. bez dalších důkazů, že vozidlo řídil. Ten proti příkazu proti jeho osobě podal odpor a následně se odvolal proti usnesení o zastavení řízení o jeho přestupku. I v tom je věc stejná jako nyní projednávaná. Jde o taktiku osob z okruhu P. K. a M. J., kdy provozovatel vozidla označí řidiče vozidla, někdy jde o zaměstnance provozovatele, který nejdříve dozná, že vozidlo řídil, ale namítá, že nešlo o přestupek. Typizovanou námitkou je, že o přestupek nešlo proto, že v místě byla dopravní značka, která umožňovala vyšší rychlost. Tato taktika je popsána v rozsudku Krajského soudu v Brně sp. zn. 22 A 6/2023. Poté, co je vydáno usnesení o zastavení řízení proti řidiči vozidla, ten se vždy odvolá. Pokud bylo zahájeno řízení s provozovatelem vozidla, nelze již zahájit řízení o přestupku s řidičem vozidla.
25. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
26. Soud přisvědčil námitce, že městský úřad neučinil **nezbytné kroky** ke zjištění pachatele přestupku předtím, než zahájil řízení s provozovatelem vozidla.
27. Podle § 125f odst. 5 ZSP „*obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 (tj. přestupek provozovatele vozidla - pozn. soudu) projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a*
- a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo*
 - b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.“*
28. Otázkou, jaké jsou nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, který byl řidičem vozidla a překročil nejvyšší dovolenou rychlost, se správní soudy zabývaly v mnoha věcech. Soudy se shodly na tom, že správní orgány nemohou rezignovat na zjištění řidiče vozidla v době spáchání přestupku při první obtíži s doručováním anebo při první obtíži při zjišťování, zda provozovatelem označená osoba byla skutečně řidičem v posuzovaný moment, pokud nic nebrání správnímu orgánu činit další kroky ke zjištění řidiče v době spáchání přestupku. Důkazní břemeno leží na správním orgánu [srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011-68, podle kterého „v řízení o přestupku postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu potřebném pro rozhodnutí o přestupku (§ 3 správního řádu z roku 2004)“].
29. Z ustálené judikatury NSS současně vyplývá, že po správních orgánech nelze požadovat činění rozsáhlých kroků ke zjištění pachatele přestupku, pokud označení řidiče nevede nebo nemůže vést k nalezení a usvědčení řidiče vozidla. Jde o to, jestli správní orgány mají reálnou možnost řidiče vozidla zjistit. V úvahu je třeba vzít, jestli lze označenou osobu řidiče dohledat, doručit jí písemnosti, jestli tato osoba odmítla podat vysvětlení nebo dochází k řetězení osob označených jako řidiči vozidla (srov. rozsudky NSS č. j. 8 As 110/2015-46, č. j. 6 As 155/2018-1).
30. O žádnou z těchto situací se však v posuzované věci nejednalo. Označený řidič V. Z. výzvu městského úřadu převzal a městskému úřadu napsal, že chce podat ústně vysvětlení a výslovně žádal o předvolání k podání vysvětlení, které podá a sdělí, proč se o přestupek nejednalo. Městský úřad však i přes deklarovaný zájem označeného řidiče podat vysvětlení věc přestupku řidiče odložil, nezahájil řízení o přestupku spočívajícího v překročení

nejvyšší dovolené rychlosti s označeným řidičem a zahájil řízení o přestupku provozovatele vozidla.

31. Městský úřad zahájil řízení s provozovatelem vozidla překvapivě a předčasně, protože nemohl učinit v souladu se zákonem a citovanou judikaturou závěr o nemožnosti zahájit řízení s označeným řidičem vozidla. Městskému úřadu nic nebránilo v tom, aby označeného řidiče vozidla předvolal k podání vysvětlení nebo s ním přímo nezahájil řízení o jeho přestupku; alespoň to z napadeného rozhodnutí nevyplývá. Ke správní praxi a související judikatuře soud odkazuje pro příklad k učinění nezbytných kroků na rozsudek zdejšího soudu č. j. 72 A 38/2021-66 a rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, kde soud neshledal jako dostatečné dvojí bezvýsledné zaslání výzvy označenému řidiči do jeho datové schránky (srov. rozsudek č. j. 32 A 6/2021-66, body 37-39).
32. Při úvahách o nezbytných krocích a označení řidiče provozovatelem vozidla je také třeba odlišovat případy, které prokazatelně naplňují znaky obstrukčního jednání ze strany provozovatele vozidla a/nebo zneužití práva (např. rozsudek NSS č. j. 3 As 61/2016-44). Takovou úvahu však správní orgány v napadeném rozhodnutí vůbec nepopisovaly a pouze stručně odkázaly na věci, ve kterých V. Z. byl označen nebo prohlásil, že byl řidič vozidla v době spáchání přestupku. Správní orgány v přezkoumávaném řízení nezjišťovaly skutkový stav (například z jiných správních spisů, z rozsudků soudů), neprováděly dokazování a neuvedly úvahy, které je vedly k závěru o obstrukčním jednání žalobkyně, resp. jejího zmocněnce.
33. S ohledem na rozsudek, kterým NSS zrušil předchozí rozsudek v této věci, si soud vyžádal od žalovaného správní spisy, kterými žalovaný odůvodnil obstrukční jednání žalobkyně a provedl jimi důkaz při jednání. Soud dospěl k závěru, že samotné správní spisy v těchto třech případech neodůvodňují závěr o zneužití práva nebo obstrukčním jednání. Aby soud nenahrazoval ve větším rozsahu činnost správních orgánů, nepokračoval v dalším dokazování k otázce obstrukčního jednání žalobkyně.
34. Soud zjistil ze správního spisu v řízení o podjatosti sp. zn. žalovaného X, že V. Z. vznesl dne 10. 2. 2020 námitku podjatosti vůči oprávněné úřední osobě Ing. A. F. a vůči starostovi města Valašské Meziříčí R. S. Žalovaný vydal dne 30. 3. 2020 usnesení, podle kterého nejsou jmenované osoby vyloučeny z provádění žádných úkonů v žádném z řízení, ve kterých vystupuje V. Z. v jakémkoli procesním postavení. Ministerstvo dopravy zamítlo odvolání žalobkyně dne 16. 6. 2020. Městský úřad vydal 14. 2. 2020 usnesení, podle kterého není Ing. A. F. vyloučena z projednávání ve věci sp. zn. X a žalovaný toto usnesení zrušil dne 27. 4. 2020, protože o námitce podjatosti již bylo rozhodnuto.
35. Žalovaný ve sdělení soudu ze dne 22. 6. 2023 informoval, že správní spis zn. X se ztratil a zaslal z něj pouze část listin. U vozidla registrační značky X R. – L. s. r. o. označila za nájemce žalobkyni S. B. U. s. r. o. Ta označila jako řidiče V. Z. Městský úřad k odvolání V. Z. dne 16. 12. 2019 řízení zastavil, protože přestupek mu nebyl prokázán. K odvolání V. Z. žalovaný zrušil usnesení, protože bylo třeba nařídít ústní jednání. Podle rozhodnutí ze dne 3. 8. 2020 byl V. Z. vinen ze spáchání přestupků, kdy překročil vozidlem nejvyšší dovolenou rychlost dne 22. 6. 2019 v 8.46 h, resp. v 9.42 h o 10, resp. 9 km/h. Žalovaný zrušil rozhodnutí městského úřadu o přestupku V. Z. a zastavil ho, protože městský úřad nezjistil skutkový stav a tento nedostatek nelze napravit.
36. V případě druhého přestupku označila žalobkyně jako nájemce vozidla za řidiče D. S., kterého zastupoval V. Z. Žalovaný zamítl odvolání označeného řidiče D. S. proti usnesení

o zamítnutí žádosti o ústní jednání a zamítl i jeho odvolání proti usnesení, kterým městský úřad neprominul zmeškání podání odporu proti příkazu. Předtím po usnesení o zamítnutí žádosti o prominutí zmeškání úkonu žalovaný zrušil a nařídil provést dokazování.

37. V případě třetího přestupku obviněný M. K. po obdržení příkazu udělil plnou moc F. C., s. r. o. a ta V. Z., který nahlížel do spisu, účastnil se ústního jednání, kladl při něm dotazy svědkovi a podal písemné vyjádření k věci. Žalovaný odvolání obviněného zamítl dne 19. 9. 2019. Krajský soud v Brně žalobu proti tomuto rozhodnutí zamítl po věcném projednání dne 16. 2. 2022 rozsudkem č. j. 33 A 81/2019-54, aniž by se zabýval otázkou obstrukčního jednání či zneužití práva. NSS kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítl usnesením ze dne 14. 4. 2022, č. j. 2 As 52/2022-22 pro nedoplnění kasační stížnosti o důvody.
38. Soud zjistil ze seznamu zaměstnanců žalobkyně, vyhotoveným Okresní správou sociálního zabezpečení Ostrava-město ke dni 24. 6. 2020, že V. Z. a D. S. byli vedeni jako zaměstnanci žalobkyně ke dni 24. 6. 2020 – V. Z. ode dne 24. 4. 2019 a D. S. ode dne 6. 4. 2018.
39. Z provedeného dokazování a stručné rekapitulace všech tří případů nevyplývá, že by se jednalo o situaci, kdy by obvinění úspěšně vytvářeli umělé konstrukce se záměrem získat výhodu, která by jim jinak nenáležela, což jsou podstatné znaky zneužití práva. Nešlo ani o situace, kdy by obvinění, resp. jejich zástupci jednali obstrukčně, amorálně, šlo o hyenismus, smyšlené osoby, nedostupné osoby v zahraničí apod. (jako například ve věci podle rozsudku NSS č. j. 6 As 73/2016-40). Pouhé označení a popis uvedených tří případů bez konkrétních úvah o zneužití práva nebo obstrukčním jednání tedy k závěru o obstrukčních praktikách a neuznání jednání obviněných nepostačuje.
40. Jsou-li nedostatky ve zjištění skutkového stavu takového rozsahu, že jejich odstraňování by znamenalo nahrazení činnosti správních orgánů soudem, uloží soud tuto povinnost správnímu orgánu (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 10 As 24/2015-71). Proto soud s ohledem na žalobní námitky, právní názor NSS ve zrušujícím rozsudku, provedené dokazování a vyjádření obou účastníků řízení neprováděl další dokazování a napadené rozhodnutí žalovaného o odvolání zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Vzhledem k procesní situaci se soud nezabýval ostatními námitkami žalobkyně.
41. Žalovaný v dalším řízení bude pokračovat v řízení o odvolání a uváží případně i postup s využitím dozorčích prostředků, například i podle § 94 odst. 3 správního řádu.
42. Z výše uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení ve smyslu § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. V dalším řízení je žalovaný shora podaným právním výkladem podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán. Správní orgány zahrnou v dalším řízení důkazy provedené soudem mezi podklady rozhodnutí (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
43. Soud rozhodl o nákladech řízení v souladu § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který neměl v řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o žalobě. Žalobkyně měla naopak ve věci plný úspěch, proto jí soud přiznal náhradu nákladů řízení.
44. V řízení o žalobě byla žalobkyně zastoupená advokátem. Ze spisu soud zjistil, že advokát učinil ve věci pět účelných úkonů právní služby, kterými byly převzetí a příprava zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb, písemné podání soudu ve věci samé, tj. žaloby a kasační stížnosti, prostudování soudního spisu a doplněných správních spisů dne 21. 8. 2023 a účast na jednání soudu (§ 11 odst. 1 písm. a), d), f) a g)

vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Replika nebyla účelná, soudem vyžádaná a nebyla klíčová pro rozhodnutí soudu. Za provedené úkony právní služby náleží advokátovi mimosmluvní odměna ve výši pětkrát 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 7 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši pětkrát 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Za úkony právní služby tedy advokátovi náleží 17 000 Kč. Vzhledem k tomu, že advokát žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, náleží k této částce podle § 57 odst. 2 s. ř. s. částka, která odpovídá sazbě daně 21 % a která činí 3 570 Kč. K částce 20 570 Kč soud připočetl uhrazené soudní poplatky ve výši 3 000 Kč za žalobu a 5 000 Kč za kasační stížnost. Celková částka nákladů řízení činí 28 570 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 24. srpna 2023

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně